

# PC-3906/ML

X-2/2051

BUSINESS ORGANIZATION & MANAGEMENT

PRINCIPLES-II

Paper-BBA-205

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 60

**Note :** Attempt *two* questions each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 10 short answer type questions carrying 2 marks each.

## SECTION—A

- I. What do you understand by 'Universality of Management'? Also explain and compare the approaches of management thought given by Taylor and Fayol.
- II. "Motivation cannot be boosted always by increased salaries." What do you understand by this statement? Explain the various motivational theories.
- III. How leadership rectifies the imperfections of formal organizational relationships? State the various techniques of leadership.

- IV. “The main purpose of communication is to effect change in someone.” Comment. Also explain the principles and process of effective communication.

### **SECTION—B**

- V. What are the various determinants of organizational behaviour? Discuss the general conclusions you draw from the models of organizational behaviour.
- VI. Explain the challenges that a manager face due to value differences across cultures. Also state various types of values.
- VII. “Group Dynamics refers to the study of forces operating within a group.” Explain the statement. Also state what are the variables that effects the group behaviour?
- VIII. “Nothing will move unless a decision is taken” in the light of this statement explain the importance and the techniques of group decision making.

### **SECTION—C**

#### **(Compulsory Question)**

- IX. Write short notes on the following :
1. What is human behaviour school?

2. Explain criticism of Maslow theory.
3. What is Paternalistic leadership?
4. Explain ethical issues in communication.
5. What is principle of Standardization?
6. Explain managerial challenges for organizational behaviour.
7. What are Environmental factors affecting individual behaviour?
8. What are terminal values?
9. Explain Group Cohesion.
10. Explain challenges of decision making.

## PUNJABI VERSION

**ਨੋਟ :** ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

### ਭਾਗ—A

- I. “ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸਰਬਵਿਆਪਕਤਾ” ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਟੇਲਰ ਅਤੇ ਫੇਉਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾ ਵੀ ਕਰੋ।
- II. “ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਵਧੇ ਵੇਤਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਪਰ ਨਹੀਂ ਚੁਕੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।” ਇਸ ਕਥਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੇਰਨਾਮਈ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- III. ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਰਸਮੀ ਸੰਗਠਨਾਤਮਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਪੂਰਨਤਾ ਦੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਕਨੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
- IV. “ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।” ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

## ਭਾਗ—B

- V. ਸੰਗਠਨਾਤਮਿਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰਨਾਇਕ ਕਿਹੜੇ ਹਨ? ਸੰਗਠਨਾਤਮਿਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਮਾਡਲਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਧਾਰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VI. ਚਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਕ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਪਾਰ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸੋ।
- VII. “ਗਰੁੱਪ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਇਕ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਵਿਚ ਤਕ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਅਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।” ਕਥਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸੋ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚਰ੍ਹਾਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗਰੁੱਪ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?
- VIII. “ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਕ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ।” ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਗਰੁੱਪ ਨਿਰਣਾ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

## ਭਾਗ—C

### (ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
1. ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਸਕੂਲ ਕੀ ਹਨ?

2. ਮਸਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
  3. ਪਿਤਰੀਵਾਦ (Paternalistic) ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕੀ ਹੈ?
  4. ਸੰਚਾਰ ਵਿਚ ਨੈਤਿਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
  5. ਮਿਆਰੀਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹੈ?
  6. ਸੰਗਠਨਾਤਮਿਕ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਚਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
  7. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਤੱਤ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
  8. ਮਿਆਦੀ (Terminal) ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਕੀ ਹਨ?
  9. ਗਰੁੱਪ ਜੋੜ ਮੇਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
  10. ਨਿਰਣਾ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀਆਂ ਚਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
-